

THE PRE-SOCRATICS (Συλλογή κριτικῶν δοκιμίων) ἐκδότης : Alexander P. D. Mourelatos. Anchor Press Doubleday, Νέα Ὑόρκη 1974
σελ. XIV + 559, τιμὴ \$ 5.95.

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μουρελάτος, καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸ Παν/μιον τοῦ Texas (Austin), συγγραφεὺς πλείστων φιλοσοφικῶν ἐργασιῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ : The Route of Parmenides (ἐξέδθη ὑπὸ τοῦ Παν/μίου τοῦ Yale) ἐξέδωκε πλὴν τῶν ἀνωτέρων καὶ μίαν τρόπον τινὰ συλλογὴν ἀποτελουμένην ἐκ διαφόρων παλαιῶν περισπουδάστων ἐργασιῶν γνωστῶν ἐρευνητῶν ἀναφερομένων περὶ τὴν ἔρευναν τῶν προσωκρατικῶν φιλοσόφων. Ἐν ἀρχῇ ὑπάρχει εἰς πρόλογος τοῦ ἐκδότου ὡς καὶ μία γενικὴ εἰσαγωγή εἰς τὴν ὁποίαν θεμελιοῖ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου. Εἶτα ἀκολουθοῦν τὰ ἐξῆς τρόπον τινὰ κεφάλαια ἐν οἷς περιέχονται αἱ ἐξῆς ἀναφερόμεναι ἐργασίαι :

I. **Concept Studies**

1. Kurt von Fritz : Nous, Noein and their Derivatives in Pre-Socratic Philosophy (excluding Anaxagoras).
2. W. A. Weidel : Qualitative change in Pre-Socratic Philosophy.

II. **Ionian Beginnings**

1. Charles H. Kahn : Anaximander's Fragment : The Universe Governed by Law.
2. Hermann Fränkel : Xenophanes Empirism and His Critique of Knowledge (B. 34).

III. **Pythagoras and Pythagoreanism**

1. F. M. Cornford Mysticism and Science in the Pythagorean Tradition.
2. Charles H. Kahn : Pythagorean Philosophy before Plato.

IV. **Heraclitus**

1. G. S. Kirk : Natural Change in Heraclitus.
2. W. K. C. Guthrie : Flux and Logos in Heraclitus.
3. Hermann Fränkel : A Thought Pattern in Heraclitus.
4. Uvo Hölscher : Paradox, Simile and Gnomical Utterance in Heraclitus.

V. **Parmenides**

1. Montgomery Furth : Elements of Eleatic Ontology.
2. G. E. L. Owen : Plato and Parmenides on the Timeless Present.
3. Karl Reinhardt : The Relation between the Two Parts of Parmenides' Poem.
4. Alexandros P. D. Mourelatos : The Deceptive Words of Parmenides' «Doxa».

VI. **Zeno of Elea**

1. David J. Furley : Zeno and Indivisible Magnitudes.
2. Friedrich Solmsen : The Tradition about Zeno of Elea Re-Examined.

VII. **Empedocles**

1. A. A. Long : Empedocles' Cosmic Cycle in the Sixties.
2. Charles H. Kahn : Religion and Natural Philosophy in Empedocles' Doctrine of the Soul.

VIII. **Anaxagoras and the Atomists**

1. Gregory Vlastos : The Physical Theory of Anaxagoras.
2. G. B. Kerferd : Anaxagoras and the Concept of Matter before Aristotle.
3. David J. Furley : The Atomist's Reply to the Eleatics.

Ἄξιον λόγου τυγχάνει ὅτι ὁ ἐκδότης λίαν ἐπιτυχῶς συνέλεξε διάφορα κείμενα παλαιῶν ἐρευνητῶν τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν ἀνωτέρω ἀνθολογίαν τῶν προσωκρατικῶν φιλοσόφων. Τέλος οἱ «Προσωκρατικοὶ» τοῦ Α. Μ. ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ σειρᾷ «Modern Studies in Philosophy», τὴν ὁποίαν διευθύνει ὁ Γενικὸς ἐκδότης αὐτῆς καθηγητῆς Amelie Oksenberg Rorty. Ὁμολογουμένως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον ἀποτελεῖ ἀξιόλογον συμβολὴν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς περὶ τῶν προσωκρατικῶν σπουδᾶς. Εἶναι ὄντως μεθοδικῶς συντεταγμένον καὶ ἐπιστημονικῶς τεκμηριωμένον, τόσον ἐπὶ τῶν πηγῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πορισμάτων τῆς νεωτέρας ἐρεύνης. Πρὸς τούτοις παρατίθεται ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου πίναξ κυρίων ὀνομάτων, γλωσσάριον καὶ διάφορα ἄλλα, ἅτινα ὡς εἰκὸς βοηθοῦν πάντοτε τὰ μέγιστα τὸν ἀναγνώστην.

A. N. ΖΟΥΜΠΟΣ

* *

DIMITRI OBOLENSKY, **The Byzantine Commonwealth : Eastern Europe, 500—1453.** (History of Civilization). London : Weidenfeld and Nicolson, 1971. Σελ. xiv, 445.

Ὁ τίτλος, ἐν πρώτοις, τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἀτυχῆς πῶς καὶ ἀνακριβής, διότι δὲν περιγράφει τὸ περιεχόμενον καὶ διότι ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἤκιστα θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «Βυζαντινὴ Κοινοπολιτεία ἢ Δημοκρατία» ἐν τῇ ἐννοίᾳ «Διεθνοῦς Κοινότητος Ἐθνῶν καὶ Κρατῶν», ὡς ἀντιλαμβάνεται αὐτὴν ὁ συγγραφεὺς (σελ. 34—85, 203). Ὁ ὑπότιτλος θὰ ἦτο πλεόν εὐστοχος καὶ περιγραφικὸς καθότι κύριον θέμα τοῦ ἔργου εἶναι ἡ ἐξιστόρησις τῶν πολιτικῶν διπλωματικῶν, οἰκονομικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτιστικῶν σχέσεων τοῦ Βυζαντίου μετὰ τῶν Σλαύων—Βουλγάρων, Σέρβων, Κροατῶν, Ρώσων—καὶ Οὐγγρων, ἢ πολιτιστικῆ ἐξέλιξις δηλονότι τῶν λαῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης. Τὸ Βυζάντιον ἐξετάζεται, οὕτως, ὡς βασικὸς παράγων τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως καὶ μὲν ὅν ἐν συσχετισμῷ μετὰ τῆς ἱστορικῆς ζωῆς τῶν ὡς ἄνω λαῶν.

Τὸ πλεῖστον τοῦ βιβλίου καλύπτει ἡ ἐξέτασις τοῦ ἔργου τῶν ἱεραποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Βουλγάρων, Σλαύων καὶ Ρώσων, τῶν σχέσεων αὐτῶν μετὰ τοῦ Βυζαντίου, καὶ τοῦ ρόλου τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς Σλαυικῆς φιλολογίας. Μέρος, βεβαίως, διατίθεται πρὸς ἐξέτασιν τῆς περιόδου τῶν ἐπιδρομῶν καὶ τῆς πολιτικῆς ἐξελίξεως τῶν ἐν λόγω λαῶν.

Τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ὑπὸ κρίσιν ἔργου εἶναι ἰδιαίτερος σημαντικόν. Ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἱστορικὴν καὶ φυσικὴν γεωγραφίαν, τὸν οἰκονομικόν, πολιτικόν, στρατηγικόν καὶ πολιτιστικόν ρόλον τοῦ γεωγραφικοῦ χώρου, ὡς καὶ τὰς κυρίας ἀρτηρίας (Βελιγράδιον—Κων/πολις, Ἐγνατία ὁδὸς κλπ.) ἐμπορικῆς ἐπικοινωνίας τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Ρωσικῶν χωρῶν.

Ὁ τόμος διανθίζεται μὲ 93 ὥραιας φωτογραφίας Βαλκανικῶν καὶ Ἑλληνικῶν τοπίων, Βυζαντινῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων ἐν Ἑλλάδι, Ρωσίᾳ, Ρουμανίᾳ, Σερβίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ, μὲ ἀναπαραστάσεις πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπιδρομῶν Ρώσων καὶ Βουλγάρων κατὰ τοῦ Βυζαντίου, τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Βουλγάρων καὶ Ρώσων, τῆς εἰκονομαχίας, τῆς πτώσεως τῆς Κων/πόλεως, κλπ.